

**До ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
на Република България**

К О Н Ц Е П Ц И Я

**ЗА СТРАТЕГИЧЕСКО УПРАВЛЕНИЕ НА ОКРЪЖЕН СЪД
МОНТАНА**

на СВЕТЛА ТОДОРОВА СТАНИМИРОВА

Съдия в Окръжен съд – Монтана

Кандидат за заемане на длъжността

**Административен ръководител - Председател на Окръжен
съд - Монтана**

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА ЧЛЕНОВЕ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,

На основание чл.194б ал.1 т.2 от ЗСВ представям на Вашето внимание концепция за стратегическото управление и развитие на Окръжен съд - Монтана във връзка с участието ми в конкурса за административен ръководител - Председател на Окръжен съд - Монтана.

Концепцията изразява виждането ми за организацията и дейността на Монтанския окръжен съд като част от съдебната система на Република България в процеса на протичаща съдебна реформа, съгласно препоръките в годишните доклади на Европейската комисия.

I. Лична мотивация за заемане на длъжността.

Мотивацията ми за кандидатстване за длъжността Административен ръководител - Председател на Окръжен съд - Монтана е свързана най-вече с формираното у мен през годините отношение към професията на съдията, с отношението ми към институцията и към съдебната система като цяло.

За да стане съдия, човек трябва да бъде призван. Това не е просто професия, още по-малко занаят. Нямаш ли отговорност и доблест, съответна на призванието, не ти е там мястото. Компромисите с морала, експертизата и вътрешното убеждение, двойният аршин, както и конформизмът са недопустими в работата на съдията, а още по-малко на административния ръководител. Вече два мандата съдът имаше един много достоен, честен и всеотдаен ръководител, който реши значителна част от проблемите на съда. Този председател заслужава постиженията му да бъдат запазени и продължени, защото това са постижения за целия съд.

Всеки човек се оценява според личните му достойнства и недостатъци, а съдията се оценява според решенията му и степента, в която съответстват на закона и принципите на правото и справедливостта. Всеки човек винаги се оценява индивидуално, според личните му достойнства и приноса му за развитието на обществото, съобразно дейността му. Ролята на председателя на съда е да бъде честен, максимално принципен и обективен, всеотдаен към работата си, да има организаторски качества, да може да поема отговорност и да дава пример на своите колеги със смелостта, която проявява в критични ситуации. Той следва да отстоява интересите на колегите си и на институцията като цяло, която ръководи.

Смятам, че притежавам необходимите личностни и професионални качества и умения, за да отговоря на завишените изисквания и се надявам да съм в състояние да изпълня по достоен начин задълженията на председател на окръжния съд, ако ми бъде гласувано това доверие.

Мотивите да кандидатствам за тази административна длъжност са продиктувани от натрупания през годините 22-годишен професионален и достатъчен житейски опит, от умението ми за работа в екип, научено през годините на съдийската работа, от опита ми като прес-аташе на съда, във връзка с което се налага да контактувам с представители на медиите и на различни институции и да отговарям на поставени от тях въпроси, включително и неудобни.

Обичам професията си. Изключително ценя отговорността и честността. Това са изходните позиции, на които стъпвам във всичките си действия и при постановяването на всеки мой съдебен акт.

Диалогична и тактична съм, умея да изслушвам колегите си и съм готова да възприемам различни мнения. Залагам на екипния принцип, разумния компромис и коректността в отношенията. Разчитам на подкрепата на колегите си и се надявам да получа тяхното доверие, а също така и на съдебните служители. Разчитам също така на добро взаимодействие с районните съдилища от съдебния окръг и другите съдилища от апелативния район, на сътрудничество, споделяне на успешен управленски опит и добри практики.

Определено смятам, че качествено и компетентно управление следва да се основава на приемственост, запазване и надграждане на постигнатите успехи, добри практики и високи постижения, съчетано с предприемане на мерки за още по-добра и оптимална работа на съда.

Напълно осъзнавам отговорността на административния ръководител за гарантиране и осигуряване на ефективност, прозрачност и независимост на правораздавателната дейност, което именно е и гаранция за добро управление.

Сигурна съм, че за успешното управление на един съд най-важно значение има човешкият фактор. За да е добро това управление, е необходимо кумулативното наличие на няколко предпоставки: опит на ръководещия-съдийски и организационен; мотивиран екип; осъзната необходимост за достигане и задържане на високи стандарти на правораздаване в условията на почтеност, публичност и прозрачност; непрекъснато повишаване квалификацията на съдиите и съдебните служители.

Наемам се с нелеката задача да кандидатствам за ръководител на този съд по време на огромната криза на доверие на обществото към съдебната система. Ясно съзнавам, че образът на съда в обществената действителност се изгражда от всички нас, като ролята на административния ръководител като лице на институцията е особено

значима. Той носи изключителната отговорност за успешната или пък неуспешната работа на съда, който ръководи и представлява. Неговата роля е да определи целите и механизмите, чрез които да работи ръководеният от него екип, и то по начин, чрез който резултатите от съдебната дейност в най-голяма степен да съответстват на конституционните и законови изисквания, на очакванията на гражданите и институциите. Вярвам, че във възможностите на добрия ръководител е да изпълни достойно тази мисия. Вярвам също така, че да се получи добър синхрон между ръководителя и колектива, добра организация, освен добри професионални качества и управленски опит, освен достойнство и висок морал, е необходимо и доверие между ръководството и екипа.

Преди да пристъпя към своето изложение, бих искала накратко да Ви запозная с професионалното ми изграждане и развитие.

Притежавам 22-годишен юридически стаж, натрупан изцяло в съдебната система. Цялата ми професионална кариера се е реализирала в съдебната палата на гр.Монтана. През годините тя се е развила по следния начин:

През м.април 1992 год. завърших Юридическия факултет на СУ "Св.Климент Охридски" – специалност "Право", като към онзи момент преди държавните изпити полагахме задължителния стаж като стажант-съдии. Този стаж проведох в Окръжен съд-Монтана. На 06.07.1992 г. до 6.06.1993 г. постъпих като младши съдия в същия съд. След изтичане на законоустановения срок като младши съдия и поради липса на вакантни места в районния съд в гр.Монтана, постъпих на работа като прокурор в Районна прокуратура Монтана, за периода 30.07.1993 г.- 12.12.1996 г. От тази дата до 1.10.1998 год. съм заемала длъжността Заместник административен ръководител - Зам.районен прокурор с ранг „Прокурор в Окр.прокуратура". За тези 5 години в прокуратурата опознах в детайли прокурорската и следователската работа, отчасти и полицейската, свързана с разследването по дела, което бе много полезен опит за мен в по-нататъшната ми кариера като съдия в наказателното отделение на Окръжен съд-Монтана, където бях поканена да работя и където постъпих на 1.10.1998 г. и работя и понастоящем.

За тези 16 години работа като съдия в окръжния съд съм преминала през всички отделения - наказателно, административно, гражданско и търговско, като най-дългият ми период е в гражданското отделение. Според организацията на работа в съда в това отделение разглеждаме граждански, търговски и въззивни граждански дела. През 2007 год. бях определена да изпълнявам функциите на прес-аташе на Окръжния съд, каквато роля изпълнявам и до момента наред с преките ми съдийски задължения. Тази роля на прес-аташе бе истинско предизвикателство за мен и ми носи огромно удовлетворение, тъй като още като ученичка и студентка съм се занимавала с журналистическа

дейност. Провеждам с представители на местните медии ежемесечни срещи - брифинги, като ги запознавам с резултатите от по-значимите дела, предизвикващи завишен обществен интерес, които са върнати от ВКС с окончателен съдебен акт. Старая се да отговоря адекватно на поставените от тях въпроси. Освен регулярните ежемесечни срещи, контактувам постоянно с журналистите по различен повод - ден на отворените врати в съда, провеждани мероприятия, заслужаващи да бъдат отразени в медиите и пр. Мога смело да заявя, че взаимодействието ни с тях е много добро и отразяваните в печатните и електронните медии съдебни новини винаги са представяни коректно и точно. През 2010 год. бях предложена от Общото събрание на съдиите в окръжния съд да бъда съдия-координатор по европейско право за съдебния окръг, в резултат на което изкарах пълния курс на обучение по европейско право по програма ОПАК в Националния институт на правосъдието. Освен този курс, редовно съм участвала и в редица семинари в областта на гражданското и търговското право, които са отразени детайлно в атестационния ми формуляр. Винаги с готовност и чувство за отговорност съм изпълнявала срочно и качествено поставените ми от председателя на съда задачи.

През всички тези години като прокурор и окръжен съдия съм имала честта и удоволствието да работя и да се уча от уважавани в обществото юристи със завиден професионален опит. Значителният магистратски опит, който притежавам, дългогодишната ми съвместна работа с колегите не само от окръжния съд, но и от районните съдилища в съдебния окръг, постигнатите добри резултати в правораздаването и не на последно място подкрепата и доверието на колегите, ми дават основание да заявя пред Вас готовността си, в случай, че бъда избрана, да работя за запазване и надграждане на постигнатото досега и заедно с колегите ми да създадем още по-добър модел за управление и организация на работа в Окръжен съд-Монтана, по-добро взаимодействие със съдилищата от съдебния окръг и апелативния район, с другите институции, с неправителствени организации и с медиите.

Отворена съм и с готовност бих приела сътрудничество, споделяне и обмен на успешен управленски опит и добри практики. На фона на успешното управление в рамките на два мандата от предходния административен ръководител, за мен е особено важно бъдещото развитие на тази институция, в която мина досегашното ми професионално развитие, условията, при които работят съдиите и съдебните служители, възможностите за професионална реализация и кадрово израстване на колегите ми, както и трудностите, съпътстващи тези процеси. Сериозно съм загрижена за отношението на обществото към моята професия, към съда като институция и към съдебната система. Затова ако бъда избрана на тази административна длъжност, за мен това ще бъде едно осъзнато

професионално и лично предизвикателство, посветено в служба на институцията.

II. Анализ и оценка на състоянието на Окръжен съд - Монтана. Достижения и проблеми в досегашната му дейност.

Съдебен окръг - Монтана включва както Окръжния съд, така и три районни съдилища - в Монтана, Лом и Берковица. Териториалният му обхват съвпада с административно-териториалните граници на Монтанска област и обхваща 11 общини, в 3 съдебни района.

Окръжен съд-Монтана е с утвърден щатен състав от 15 съдии, включващ председател, двама заместник-председатели, единадесет окръжни съдии и един младши съдия. В съда функционират две отделения: **наказателно и гражданско отделение**, като съдиите от гражданско отделение разглеждат освен граждански, също така въззивни граждански, търговски и фирмени дела.

Функционирането на административните съдилища и конкретно Административен съд-Монтана, както и влизането в сила от 01.01.2008 година на Закона за търговския регистър доведоха до намаляване натовареността на съдиите от Окръжен съд-Монтана, както и на районните съдилища. Причините за това са и в процесуалните закони и по-специално новият ГПК, който въведе заповедното производство (значителна част от споровете се решават по този ред) и ограничи драстично действията на съдебните изпълнители, които подлежат на обжалване. За тази по-ниска натовареност, която е около и под средната за страната, влияе също така икономическата изостаналост на северозападна България и високият процент безработица. Отрицателният прираст и миграцията към големите градове също влияят върху показателя натовареност.

Неголемият брой на постъпилите в Окръжен съд-Монтана в последните години дела се дължи също на обстоятелството, че с влизане в сила на ЗТР, охранителното регистърно производство в окръжния съд обхваща единствено юридическите лица, които не са търговци. Фирмените дела бяха доста като брой в периода преди влизане в сила на ЗТР. Тези производства са охранителни и по принцип не се отличават със сложност. Гражданските дела от другите видове, разглеждането на които и в момента е от компетентността на окръжните съдилища, се отличават със сложност и специфика.

Следва да се отчете, че ниската натовареност е обективен факт и не зависи от волята на съдиите, но за сметка на това качеството на правораздаването е на изключително високо ниво. Това в особено голяма степен важи за гражданското правораздаване, при което за 2013 год. отчитаме 82% изцяло потвърдени решения. При обжалвани 112 граждански дела 92 броя са потвърдени изцяло. Този факт говори сам по себе си за

компетентността и квалификацията на съдиите и желанието им за непрекъснато усъвършенстване. Определено считам, че правосъдието не е икономическа категория и не може да се разглежда единствено като „производство“ на съдебни актове. Приоритет трябва да е качеството и съдържанието на съдийските актове, а не да се разчита на данни за продукцията. Редно е на всички съдии в страната да се осигурят необходимите условия, за да разглеждат делата си с грижата и вниманието, които тези дела заслужават.

Утвърдената щатна численост на съдиите е оптимална като брой и е гаранция за нормалното функциониране на съда. Същата осигурява както бързина на правораздаването (приключване на делата в кратки срокове), така и води до подобряване на неговото качество.

Към момента Окръжен съд-Монтана функционира с утвърдена щатна численост от общо **26 съдебни служители** - съдебен администратор, главен счетоводител, системен администратор, главен специалист-стопанисване и управление на съдебно имущество, касиер, деловодители, архивар, съдебни секретар-протоколисти, призовкари, чистачи.

Като цяло Окръжен съд-Монтана е обезпечен със съответния брой съдебни служители от различните длъжности, което е гаранция за нормалното функциониране на съда. Съдът има спешна необходимост от отпускане на отделна щатна бройка за длъжността „служител по сигурността на класифицираната информация“ или „завеждащ регистратура за класифицирана информация“, които функции към настоящия момент са възложени на съдебния администратор и един от съдебните деловодители. Макар на този етап от една страна обемът на тази информация да не е голям, то от друга - спецификата на работата с класифицирана информация, вкл. и задълженията на служителя по сигурността на информация да извършва обучения на лицата, имащи достъп до такава, налага предвиждането на отделни щатни бройки поне за една от посочените по-горе длъжности.

В продължение на години Окръжен съд-Монтана и районните съдилища от съдебния окръг имаха едни и същи проблеми, свързани с недостатъчен сграден фонд и лоша техническа обезпеченост. Голяма част от тези проблеми намериха своето разрешение. Административните ръководства на всички съдилища от съдебния окръг са направили и правят всичко необходимо за подобряване условията на труд в съдебните сгради и осигуряване необходимата за нормалното функциониране на съдилищната техника.

Разрешени са проблемите, свързани с липсата на помещения, които да осигуряват нормални условия за работа на всички съдии и служители в Съдебна палата-Монтана. Оборудвано е секретно деловодство, което обслужва окръжния и районния съд-Монтана. Функционира информационен център и регистратура на Окръжен съд-Монтана. В съдебната палата се помещават част от администрацията и съдийския състав на Районен съд-Монтана, Районна прокуратура-Монтана и Окръжна прокуратура-Монтана,

както и „Съдебна охрана”. Стои обаче неразрешен въпросът с разпокъсаността като разположение на службите на Окръжен съд-Монтана и съдийските кабинети. Дори и с настаняването на гражданското отделение на Районен съд-Монтана със съответните служби в част от сграда, намираща в близост до съществуващата съдебна палата, тези проблеми не намериха цялостното си решение.

Доста сериозен е проблемът с техническото обезпечаване с компютърна техника на съдиите и служителите в Окръжен съд-Монтана. Предоставената компютърна техника от Американската агенция за международно развитие - Проект за развитие на съдебната система, както и от „Информационно обслужване” ЕАД-София-клон Монтана, към настоящия момент е твърде остаряла; нужна е нова техника-компютърни конфигурации, принтери, монитори. Това всъщност е най-сериозният проблем в работата на съда, на който, надявам се, ВСС да обърне особено внимание.

В Окръжен съд-Монтана функционира автоматизирана система за управление на делата – АСУД, разработена от „Латона България”-ЕАД по поръчка на Проекта за развитие на съдебната система, финансиран от Американската агенция за международно развитие. Делата се разпределят автоматично по реда на постъпването им. Ръчно разпределение се извършва по изключение, съобразно предварително изготвени месечни графици за дежурства и съобразно съществуващите Вътрешни правила за случайно разпределение на делата. АСУД осигурява възможност протоколите от случайното разпределение да отиват директно към сървъра на ВСС.

Автоматизирани системи за управление на делата функционират и в районните съдилища на съдебния окръг, като отделни такива функционират и за управление на изпълнителните дела в съдебно-изпълнителните служби на трите районни съдилища от съдебния окръг. Проблемът е свързан с различните програмни продукти за управление на делата, които се ползват от окръжния съд и районните съдилища. Това обстоятелство пречатства възможността за изграждане, респ. експлоатиране на единна автоматизирана система за управление на делата поне в рамките на съдебния окръг, което би се оказало изключително ефективно с оглед подобряване процеса на обслужване на гражданите; осъществяване непрекъснат контрол върху движението на делата в различните съдилища. Следва да се подчертае необходимостта от адекватно решение в насока утвърждаване на една от съществуващите автоматизирани системи за управление на делата, която да се ползва от всички съдилища.

Стриктно се прилага системата за случайно електронно разпределение на делата. Правят се ежегодни проверки от определена от председателя на окръжния съд комисия за случайното разпределение на делата както в окръжния, така и в районните съдилища. За констатациите се изготвят доклади, които се предоставят на председателя на окръжния съд за предприемане на мерки, ако такива се налагат. До момента обаче

комисиите не са констатирани проблеми и слабости във връзка с разпределянето на делата на случаен принцип.

В съдебните зали на окръжния съд е инсталирана компютърна техника за дословен запис на съдебни заседания, което значително облекчава работата на съдебните секретари. Такава техника, макар и не във всички съдебни зали, е инсталирана и в районните съдилища.

Окръжен съд - Монтана и районните съдилища от съдебния окръг имат действащи страници в интернет, съдържащи информация за съответния съд, на които се публикуват и съдебните актове при спазване разпоредбите на ЗЗЛД и ЗЗКИ. От месец септември 2014 год. Окръжният съд има обновена и много по-добра интернет страница, тъй като с предишната имаше значителни технически проблеми. На нея гражданите могат да намерят информацията, която ги интересува. Могат да участват и в анкетата, организирана от ВСС, за мнението им досежно работата на съдебната власт. Окръжният, както и районните съдилища имат и вътрешен информационен портал за публикуване на вътрешна служебна информация – всички съществуващи правила и политики на съда, графици на съдебни заседания, дежурства, заповеди, доклади от извършени проверки на инспектората към ВСС и пр.

Всички постъпили книжа в Окръжен съд-Монтана се входират в регистратурата, а след това постъпват по направление там, за където са предназначени – към деловодство, архив, председател и пр. В деня на постъпването им или най-късно на следващия работен ден председателят на съда и заместниците му образуват делата. След вкарването им от деловодителя в АСУД, се разпределят от ръководителя на съответното отделение на случаен принцип, за което се съставя протокол, подписан от разпределящия председател и деловодителя. Копие от всеки протокол се изпраща на ВСС. Делата се образуват по видове съгласно ПАС и програмата ги разпределя по предварително зададени шифри, обсъдени от общото събрание на съдиите. Разбира се тези шифри са съобразени с утвърдените статистически форми. Целта е да се създаде по-равномерно разпределение на делата между съдиите.

В настоящото изложение естествено не могат да намерят отражение всички достижения и проблеми, но разрешаването на основните такива, свързани с адекватното материално-техническо обезпечаване на съдилищата, несъмнено съдейства за подобряване ефективността на правораздаването и за изграждане съвременния облик на съдебната система.

През *2013 година* в Окръжен съд-Монтана са постъпили общо **926 бр. дела (604 бр. граждански и 322 бр. наказателни дела)**, които се разпределят по видове както следва:

- първоинстанционни гражд. и търг. дела - 148 бр.
- въззивни граждански дела - 221 бр.
- в.ч.гр.; ч.гр. дела и п-ва по чл.435 ГПК - 215 бр.
- наказателни общ характер дела - 46 бр.
- въззивни наказателни дела – 110 бр.

- първоинст. частни наказателни дела и разпити - 84 бр.
- нах.дела - 1 бр.
- частни наказателни дела II-ра инстанция - 81 бр.
- фирмени дела- 20 бр.

През 2012 г. постъпилите дела са общо 996 бр. от всички видове, а през 2011 г. те са 1 006 броя. През 2013 година общият брой на постъпили дела е намалял в сравнение с 2012 и 2011 година, но това намаление е несъществено. Наред с постъпилите през 2013 година общо 926 броя дела от всички видове, в Окръжен съд-Монтана са останали несвършени в края на 2012 година общо 206 бр.дела.

Общият брой на висящите дела в Окръжен съд-Монтана - новообразувани и останали несвършени в началото на 2013 г. *отразява действителната натовареност на окръжните съдии и възлиза на 1132 броя дела за разглеждане през тази година.* (за сравнение: през 2012 година този брой възлиза на 1153 дела; през 2011 година общият брой дела за разглеждане е 1182 броя).

Средномесечната натовареност за 2013 година при утвърдената щатна численост предвид общия брой дела за разглеждане (висящи в началото на годината - 2013 и новообразувани) е 6.29 броя дела; средномесечната натовареност за 2012 година е 6.41 броя дела; средномесечната натовареност за 2011 година е 6.57 броя.

Действителната натовареност при съобразяване общия брой дела за разглеждане за 2013 година е 6.51 броя дела ; за 2012 година е 6.95 броя; за 2011 година е 7.21 броя.

Действителната натовареност при съобразяване общия брой свършени дела за 2013 година е 5.51 броя дела; за 2012 година е 5.70 бр. дела; за 2011 година – 6.25 броя.

През 2013 година съдиите в Окръжен съд-Монтана са приключили общо 959 броя дела по видове както следва:

- първоинстанционни гражд. и търг. дела - 151бр.
- въззивни граждански дела - 238 бр.
- в.ч.гр.; ч.гр. и п-ва по по чл.435 ГПК - 217 бр.
- адм.дела -1 бр.
- въззивни наказателни дела - 123 бр.
- наказателни дела от общ характер - 39 бр.
- въззивни частни наказателни дела - 85 бр.
- частни наказателни дела /в т.ч. разпити/ - 84 бр.
- нах.дела - 1 бр.
- фирмени дела - 20 бр.

Тъй като подробен отчет и анализ се прави ежегодно от съдилищата и е предмет на годишните отчетни доклади, до които е осигурен публичен достъп чрез публикуването им в интернет страниците на съдилищата, няма да отегчавам повече с цифри. Изложеното очертава в най-общи линии

състоянието на Окръжен съд - Монтана, неговата кадрова обезпеченост, постъпления на делата по видове, брой приключени дела, натовареност на съдиите, проблеми - кои са разрешени и кои не.

Всеки един от районните съдилища в съдебния окръг, съответно окръжният съд се отличава със създадена организация на работата, съответна на натовареността на всеки отделен съд и установилата се през годините практика.

Във всички районни съдилища на окръга председателите, респ. зам.председателите при възникване на съответни проблеми вземат необходимите мерки за подобряване организацията на работата и отстраняване на допуснатите пропуски в нея. Ежемесечно се изготвят и съответни справки за броя на спрените дела, като се отразяват и причините за това, за да се осигури контрол върху движението на делата.

В Окръжен съд-Монтана съдиите, разглеждащи граждански дела, разглеждат и делата, свързани с производства по чл.64 и чл.65 НПК, което се налага предвид забраната, предвидена в НПК, в разглеждането на наказателно общ характер дело да участва съдия, определил мярка за неотклонение „задържане под стража“ в досъдебната фаза на наказателното производство.

Всички възникнали проблеми в окръжния съд, както и в районните съдилища от Съдебен окръг-Монтана, свързани с движението на делата, както и такива, свързани с правилното приложение на закона, се решават при участието на всички съдии, набелязват се конкретни мерки, респ. вземат се общи решения по такива въпроси и се следи за изпълнението на тези решения.

През 2013 година са проведени четири съвещания с участието на всички наказателни съдии от съдебния окръг, на които са обсъждани причините за връщане на наказателните дела от общ характер за доразследване на прокурора; предприети са и действия за уеднаквяване практиката на съдилищата по наказателни дела, обсъждани са причините за забавяне на наказателното производство. Такива съвещания и работни срещи са планирани и се провеждат и през 2014 година.

Редовно се провеждат и събрания на гражданските съдии от Окръжен съд-Монтана за уеднаквяване практиката по определени видове дела, обсъждане на спорни процесуални норми. На това се дължи и много високият процент потвърдени решения, както и недопускане до касационно обжалване на голям брой въззивни решения. Такива общи събрания са провеждани и в районните съдилища – както на гражданските, така и на наказателните съдии.

В Окръжен съд-Монтана и в районните съдилища от съдебния окръг са предприети мерки за намаляване броя на отлаганията

на делата, респ. неоправдано забавяне на процеса, изразяващи се в предварително проучване на делата и вземане на своевременни мерки за отстраняване на нередовно призоваване; стриктно прилагане разпоредбите на 182 НПК и чл.88 ГПК; по наказателни дела използване на предвидените възможности за бързо призоваване по смисъла на чл.178, ал.8 от НПК - призоваване чрез известен по делото телефон или факс; стриктно спазване на разпоредбата на чл.18, ал.2 от Наредба за медицинската експертиза на работоспособността; използване на всички процесуални способности, предвидени в НПК и ГПК, за дисциплиниране на страните, вещите лица, свидетелите; използване в максимална степен на възможностите, които предлага Глава 27 НПК относно НОХ дела - още във фаза „въпроси, които се обсъждат от съдията - докладчик” /разпоредително заседание/, последният служебно при наличните условия за това да вземе решение за предварително изслушване на страните, непризовавайки свидетелите и вещите лица.

В Окръжен съд-Монтана е изработена и утвърдена „Стратегия за намаляване забавянето на делата”, съобразена с конкретните проблеми в работата окръжния съд. У съдиите от състава на Окръжен съд-Монтана съществува убеждението, че основната отговорност за движението на делото носи съдията, че управлението на процеса на подготовка на делото, насрочване на заседание, призоваване на страните, разглеждане в съдебно заседание и т.н. е задължение на съдията. В съда е създадена организация за активно подпомагане на този процес от деловодителите, като са им възложени и някои функции по вземане на решения във връзка с технически елементи от подготовката на делото.

В Окръжен съд - Монтана е въведена специализация в работата на съдебните служители - всеки от деловодителите работи по определен тип дела - административни, наказателни, граждански. Това гарантира диференцирано управление на делата, съобразено със спецификата на всеки тип дела. Всички те обаче са и взаимозаменяеми – познават естеството на работата на колегите си и при възникнала нужда си помагат. Двама от съдебните служители имат достъп до базата данни с имена и адреси на гражданите по реда на Наредба №14 от 2009 год., което значително подобрява бързината на разглеждане на делата.

Значителна част от съдиите и съдебните служители са участвали и участват в различни обучения, организирани от Националния институт на правосъдието. Същите проявяват постоянен стремеж към повишаване на професионалната си квалификация. В Окръжен съд - Монтана е изработен обучителен план. Организирани са от съда по програмата за регионални обучения на НИП семинари на тема „Търговска несъстоятелност”, „Проблеми, свързани със съдебната делба” и семинар на тема „Документни престъпления”. Предстоят тази есен още две обучения с лектори от САС и ВКС – на тема „Заповедно производство” и „Транспортни престъпления”.

На тези обучения се канят и съдиите от районните съдилища, а по наказателната материя и прокурорите, и следователите.

В края на всяка година се извършват проверки от съдии от наказателното и гражданското отделение на Окръжен съд-Монтана на работата на районните съдилища по образуването, насрочването, движението на делата и спазване принципа за случайното им разпределение. Изготвят се писмени доклади, съдържащи конкретни препоръки.

Усилията на съдиите и съдебните служители, работещи в съдилищата на Съдебен окръг-Монтана са насочени към намаляване забавянето на делата; планирани са и са приложени инициативи за подобряване управлението на делата, за осигуряване прозрачност и обективност в работата на съда, изготвен е план за повишаване на общественото доверие.

Окръжният съд има изработена и медийна стратегия, въз основа на която поддържа постоянен контакт с представители на медиите - от една страна да се даде обществен отзвук на всяко значимо за съда събитие или инициатива, а от друга да се даде информация на обществеността по някои обществено значими дела. Тази стратегия е част от плана за повишаване на общественото доверие. Бяха организирани симулативни процеси - в единия участниците бяха ученици от 11 клас на Финансово-стопанската гимназия, а в другия си размениха местата съдиите и журналистите. Последните влязоха в ролята на съдии по разглеждането на наказателно дело за притежание на наркотици. От своя страна съдиите им задаваха въпроси във връзка с делото. Симулативният процес бе излъчен по местната кабелна телевизия. И двата организирани процеса предизвикаха изключително голям интерес в участниците, съдиите и съдебните служители. Предстои провеждането на такива и за в бъдеще.

Окръжният съд е участник в Пилотната образователна програма „Отворени съдилища и прокуратури” по подписаното Споразумение за сътрудничество между ВСС и Министерство на образованието и науката сред ученици от 10 клас по предмета „Етика и право” с цел повишаване на информираността на учениците за структурата, функциите и значението на съдебната власт в Република България. В изпълнение на тази програма са определени двама лектори – съдии от окръжния съд, един от които съм и аз, като с другият колега сме си разпределили темите за обучение в рамките на цялата учебна година 2013/2014. През м. май предстои да направим и симулативен процес с участието на ученици от 10 клас на Гимназията с преподаване на чужди езици (ГПЧЕ), в която се осъществява обучението по пилотната програма. Това ще бъде неговият заключителен етап.

През месец юли 2014 година на територията на гр.Монтана със съдействието на УНИЦЕФ, Община Монтана, Областен управител и Окръжен съд бе открита и започна да функционира т.нар. „Синя стая” за изслушване предимно на малолетни и непълнолетни, а когато е необходимо и на пълнолетни лица, които са в конфликт със закона – жертви или свидетели на престъпления.Тази „синя стая” ще е от изключителна полза за работата на съда по някои дела – както наказателни, така и граждански, свързани със спорове за родителски права, развод, местоживеене на детето при един от родителите и пр. Вече е насрочено такова изслушване на дете в риск от обучен психолог в тази стая по гражданско дело на нашия съд с предмет определяне на местоживеенето на детето поради развод на родителите, като детето е силно травмирано и манипулирано от единия родител. Детето ще бъде изслушано в щадяща психиката му обстановка. Преди откриването на тази „синя стая” беше проведено регионално обучение от юрист (съдия) и психолог, в което взеха участие съдии от окръжния и от районните съдилища в съдебния окръг.

Със заслужена гордост искам да отбележа, че през 2007 год. Окръжен съд-Монтана получи признанието на „Съд-модел” от Американската агенция за международно развитие – Инициатива за укрепване на съдебната система, което признание бе в резултат на усилената работа и предприемане на редица инициативи от съдиите, съдебните служители и председателя на съда.

Подобряването бързината на правораздаването и качеството на съдебните актове, прозрачността, обективността и предвидимостта на съдебните процедури са важни критерии за ефективността на един съд и формират в крайна сметка общественото мнение, определят оценката за работата на съдебната система.

III. Цели на развитието. Мерки за тяхното постигане.

Няма съмнение, че главните цели за управление на съдилищата в цялата страна са общи. Тези цели са продиктувани от Конституцията и законите на страната, от изискванията на обществото към съдебната система, от оценката и препоръките, съдържащи се в докладите на Европейската комисия относно напредъка на България, от провеждащата се съдебна реформа. Различни могат да бъдат мерките и действията за постигането на тези цели в зависимост от спецификата на съответния съд.

Целите, които си поставям като реално достижими, са продължаване на наложената тенденция за ефективно, качествено, прозрачно и предвидимо правосъдие, като се продължат и усъвършенстват наложените практики.

I. Подобряване на управлението и организация на работа в съда и съдебния окръг, както и условията на труд;

Създадената до момента организация на работа в Окръжен съд-Монтана е на сравнително високо ниво, затова считам, че усилията и мерките следва да бъдат насочени към запазването и усъвършенстването ѝ съобразно новите предизвикателства.

Мерките за постигането на тази цел са няколко:

1/ Безусловно спазване на принципа за случайно разпределение на делата съобразно утвърдените Вътрешни правила;

2/ Инициране на промяна в ползвания програмен продукт АСУД с цел осъществяването на случаен избор на съдебните заседатели;

3/ Провеждане на общи събрания на съдиите от окръжния съд, а когато е необходимо, и на всички съдии от съдебния окръг с цел разискване по всички спорни въпроси, касаещи правораздавателната дейност и организацията на работа, по движението на делата и правилното приложение на материалния закон;

4/ Набелязване на конкретни мерки за решаването на възникналите проблеми и стриктно спазване на взетите от общото събрание решения;

5/ При констатиране на противоречива практика на окръжния съд по конкретен тип дела да се провеждат срещи и разисквания с цел уеднаквяване на съдебната практика по еднотипни дела;

6/ Задълбочено разискване на обстоятелствата, довели до отмяна на актовете от по-горната инстанция. Това би спомогнало за уеднаквяване практиката на съдиите и подобряване на работата им по отделни видове дела;

7/ Продължаване практиката на ежегодни проверки на районните съдилища от съдебния окръг във връзка с организацията и движението на делата, воденето на деловодните книги и спазване принципа на случайното разпределение;

8/ За повишаване личната мотивация на съдиите и служителите следва да се отчитат и постигнатите от тях много добри резултати чрез поощряването им и предлагането за награди. Същевременно при констатиране на сериозни нарушения и забавяния при разглеждане на делата следва да се използват и дисциплиниращи мерки;

9/ Периодичен анализ на причините за отвод, като се изготви регистър на отводите. Предприемане на адекватни решения срещу неоснователните отводи на съдии;

10/ Ще полага всички усилия, ако бъде избрана, за осигуряване щат за „служител по сигурността на класифицираната информация” или „завеждащ регистратура за класифицирана информация”, които функции към настоящия момент са възложени на съдебния администратор и един от съдебните деловодители. Спецификата на работата с класифицирана

информация, вкл. и задълженията на служителя по сигурността на информация да извършва обучения на лицата, имащи достъп до такава, налага предвиждането на отделни щатни бройки поне за една от посочените по-горе длъжности;

11/ Търсене на възможности за обновяване на компютърната техника на съдии и съдебни служители - компютърни конфигурации, принтери, монитори, скенери и копирни машини. Наличното в момента е морално остаряло и често предизвиква сериозни проблеми в работата;

12/ Търсене на съдействие от ВСС и МП за уеднаквяване на програмните продукти за управление на делата в рамките на съдилищата от съдебния окръг;

13/ Ежемесечно изготвяне на справки за броя на спрените дела и причините за това, като при отпадане на причината за спиране своевременно да се докладват на съответния съдия;

14/ Коментирание и анализ на общо събрание на съдиите на решенията на ЕСПЧ по дела срещу България, с цел предотвратяване на допускането за в бъдеще на вече установени нарушения;

15/ Провеждане на периодични обучения на съдебните заседатели.

II. Спазване на изготвената стратегия за намаляване забавянето на делата.

Мерките за постигането на тази цел са няколко:

1/ Повишаване срочността на правораздаването чрез непрекъснато предприемане на мерки за намаляване броя на отлаганията на делата, респ. неоправдано забавяне на процеса, изразяващи се в предварително проучване на делата и вземане на своевременни мерки за отстраняване на нередовно призоваване; стриктно прилагане разпоредбите на 182 НПК и чл.88 ГПК; по наказателни дела използване на предвидените възможности за бързо призоваване по смисъла на чл.178, ал.8 от НПК - призоваване чрез известен по делото телефон или факс; стриктно спазване на разпоредбата на чл.18, ал.2 от Наредба за медицинската експертиза на работоспособността; използване на всички процесуални способности, предвидени в НПК и ГПК, за дисциплиниране на страните, вещите лица, свидетелите; използване в максимална степен на възможностите, които предлага Глава 27 НПК относно НОХ дела - още във фаза „въпроси, които се обсъждат от съдията - докладчик” (разпоредително заседание), последният служебно при наличните условия за това да вземе решение за предварително изслушване на страните, непризовавайки свидетелите и вещите лица;

2/ Всеки съдия (както до сега) да носи основната отговорност за движението на делата си - управлението на процеса на подготовка на

делото, насрочване на заседание, призоваване на страните, разглеждане в съдебно заседание и пр. е задължение на съдията;

3/ Подпомагане на този процес от деловодителите, които да изпълняват някои функции по вземане на решения във връзка с технически елементи от подготовката на делото;

4/ Анализ на забавените дела, вземане на мерки за своевременното им приключване, недопускане забава при постановяването на съдебните актове;

5/ Извършване на ежегодни проверки на районните съдилища от комисия, определена от председателя на окръжния съд по образуването, насрочването, движението на делата и спазване принципа на случайното разпределение;

III. Непрекъснато повишаване квалификацията на съдиите и съдебните служители.

Мерките за постигането на тази цел са следните:

1/ Участие на съдии и съдебни служители в семинари, организирани от НИП, както и провеждане на такива на местно ниво (изнесени обучения) с участие на лектори от висшестоящите съдилища - САС и ВКС;

2/ Задълбочаване на сътрудничеството със съдилищата от апелативния район и региона и провеждане на съвместни семинари – „зонални съвещания” по въпроси, представляващи интерес за съдиите и съдебните служители с цел споделяне на добри практики по различни въпроси;

IV. Продължаване и доразвиване на изготвения План за повишаване на общественото доверие към съда и възприемането му като действително независима и прозрачна институция. Осигуряване на по-добър достъп до правосъдие.

Мерките за постигането на тази цел са следните:

1/ Обновяване интернет-страницата на Окръжен съд-Монтана, имайки предвид, че това е изключително ефективен и адекватен начин за популяризиране на работата му. Страницата на съда е необходимо да дава възможност за онлайн справки по движението на делата, като се състави и „Пътеводител”, който да указва на гражданите функциите на отделните служби в съда и да описва стъпка по стъпка всички предлагани услуги и процедури, да предлага актуализирани бланки и формуляри, използвани в производствата. За улеснение да се предвидят и връзки с интернет страниците на другите съдилища от съдебния окръг, както и към други

организации и институции, имащи отношение към работата на съда, като напр. адвокатура, прокуратура, нотариуси в региона и пр.;

2/ Продължаване и спазване на изготвената медийна стратегия - сътрудничество с медиите, с цел популяризиране дейността на съда и създаване на позитивен публичен образ;

3/ Медийната политика на съда да е ориентирана към утвърждаване на образа му като отговорна, безпристрастна, независима и професионална институция, а също и да способства за повишаване на правната култура на гражданите;

4/ Изготвяне на бързи и навременни прес-съобщения, организиране на пресконференции по особено значими въпроси и дела с повишен обществен интерес, присъствие на медиите в открити съдебни заседания при зачитане правата на страните и защита на личната информация;

5/ Продължаване политиката на редовни ежемесечни срещи с представители на местните медии по въпроси от работата на съда, които интересуват обществеността;

6/ По възможност организиране на нови симулативни процеси с участието на ученици от 11 и 12 клас, които изучават правни дисциплини и проявяват интерес към работата на съда;

7/ Периодично провеждане дни на „отворените врати“ в окръжния и районните съдилища, като тези дни се популяризират чрез медиите и интернет страницата на съда. По този начин гражданите и учениците, проявяващи интерес към работата на съда, ще могат да се запознаят със службите, които функционират в него, ще научат стъпка по стъпка какво следва да направят, ако се наложи да предявят иск или са призовани в някакво процесуално качество. При желание да могат да посетят и съдебно заседание;

V. Взаимодействие с институциите.

1/ Взаимодействие, сътрудничество и обмяна на опит и добри практики със съдилища от апелативния район и страната;

2/ Периодични срещи с представители на други държавни органи и институции, ведомства, неправителствени организации, имащи отношение към работата на съда.

Искам да Ви уверя, че голяма част от посочените мерки вече са предприети от досегашния административен ръководител на съда и са дали добър резултат. Затова тези добри практики следва да бъдат споделени, продължени и надградени.

Приемственост и надграждане на постигнатото - това са основните принципи, върху които бих стъпила.

Уважаеми членове на Висшия съдебен съвет,

В заключение искам да кажа, че напълно осъзнавам огромната отговорност и професионални предизвикателства, които стоят пред бъдещия председател на Окръжен съд - Монтана. Уверена съм, че в мое лице всеки колега - съдия или съдебен служител ще намери внимателен събеседник, вземащ присърце трудностите и проблемите, които има и ще съдейства за прагматичното им и разумно разрешаване. Изразявам твърдата си решимост ако бъде избрана, да отстоявам изложените по-горе позиции, да поемам управленска отговорност и да продължавам да работя за достигане на европейските стандарти за ефективност, качество, бързина, прозрачност и независимост на съда. Бих разчитала много на своите колеги, които ме подкрепят в това начинание, което сега предприемам и се надявам да не ги разочаровам, да защитавам интересите им и да работя активно за повишаване имиджа на съда, в който работя вече 17 години.

10.10.2014 год.
гр.Монтана

С уважение:

/Светла Станимирова/